

► **Almelo heeft nog één speeltuin, Enschede**

opent binnenkort nummer 18

Je zit beter in je vel door te spelen in een speeltuin

De waarde van een speeltuin? „Veilig spelen voor ieder kind, zoals vroeger”, zegt Herman Appeldoorn. Daarom vindt hij het triest dat zijn Almelo één speeltuin heeft, Het Nieuwland. Daarvan is hij beheerder. Dan Enschede, daar wordt nummer 18 geopend door de SES.

Loes Geerdink
Enschede/Hengelo

Zwiepen aan een kabelbaan, schommelen op de familie-schommel, draaien tot je duizelig wordt op een carousel. Onbetaalbare herinneringen aan een zorgeloze jeugd. En dat mag niet voor altijd verloren gaan vinden speeltuinorganisaties. Ook is de speeltuin een gezond tegenwicht voor overdadig beeldschermgebruik door kinderen.

Landelijk dreigt een op de vier speeltuinen de komende vijf jaar te verdwijnen. In Almelo is inmiddels zeker het driedubbele verdwenen. Herman Appeldoorn kent uit zijn jeugd in elk geval drie Almelo'se speeltuinen die het niet bolwerkten. Kerkelanden, De Riet en de Boompiaats. De laatste ging eerst door zonder beheer, maar viel al snel ten prooi aan vandalisme. De speeltuin is nu weg.

Hoe anders is het in Enschede, dat mede dankzij de Stichting Enschedese Speeltuinen (SES) zeventien volwaardige speeltuinen telt. De stad is een schoolvoorbeeld van hoe het wel kan.

En dat mocht SES-directeur Henja Bartelink recent benadrukken op een bijeenkomst van Jantje Beton, een organisatie die opkomt voor voorzieningen voor kinderen. Met die bijeenkomst moest de landelijke politiek overtuigd worden van de waarde van een speeltuin en een goede financiering daarvan.

Bartelink hoopt 'dat de politiek iets structureels regelt voor speeltuinen, net als bij bibliotheken'. Met bijvoorbeeld een speeltuinwet kunnen gemeenten verplicht worden bij te dragen. Nu zijn organisaties te afhankelijk van de keuzes van de lokale politiek. En dat kost veel speeltuinen de kop.

Forse bezuinigingen

In Hengelo bijvoorbeeld werd tien jaar terug fors gesneden in het budget voor 'maatschappelijk vastgoed'. Het idee was dat meerdere organisaties samen gebruik maakten van hetzelfde gebouw in een wijk. Daardoor konden gebouwen worden afgestoten en de kosten omlaag. Ook speeltuingebouwen stonden op de nominatie voor verkoop.

Speeltuinen in gemeenten die geen of weinig subsidie verstrekken hebben zonder drastische

Hopelijk regelt de politiek iets structureels voor speeltuinen, net als bij bibliotheken

– Henja Bartelink van de Stichting Enschedese Speeltuinen (SES)

bezuinigingen al moeite de eindjes aan elkaar te knopen. Het Nieuwland in Almelo moest jarenlang moeite doen het hoofd boven water te houden. Inmiddels maakt de naastgelegen buitenschoolse opvang gebruik van de zaal van het gebouw, wat zorgt voor wat bestaanszekerheid. Maar Appeldoorn is best jaloers op de SES die betaalde beheerders in dienst heeft.

40.000 euro

Maar ook in Enschede ging het lang niet altijd van een leien dakje. In 2019 gooide het SES-beestuur de handdoek in de ring toen

duidelijk werd dat de gemeente niet akkoord wilde gaan met een jaarlijkse bijdrage van 40.000 euro. Het leidde tot veel ophef en een onderzoek door Jantje Beton over de waarde van SES. De conclusie: Enschede heeft goud in handen met zeventien speeltuinen en een professionele koepelorganisatie. Wel is daar beter gebruik van te maken door de locaties niet alleen voor spelen te gebruiken, maar voor andere activiteiten voor de buurt. Een nadrukkelijke wens van de gemeente en een aanbeveling in het rapport is: omvormen tot buurttuinen. De gehele subsidie voor speeltui-

nen van de gemeente Enschede gaat nu naar de SES, jaarlijks zo'n 7 ton. Daarmee worden beheerders en gastvrouwen betaald en onderhoud en vervanging. Bovendien moeten speeltuinen en de SES aan de nieuwe voorwaarden van de gemeente voldoen, zoals activiteiten van welzijnsorganisaties onderdak bieden.

Vrijwilligerswerk

Bartelink: „Wij kunnen voor alle speeltuinverenigingen samen afspraken maken met andere organisaties. Zij kunnen in de speeltuinen activiteiten houden en ruimtes gebruiken. Daar hoeven

vrijwilligers zich niet mee bezig te houden.” Die kunnen zich richten op het vrijwilligerswerk, ofwel kinderen meer beweging en plezier bezorgen.

Appeldoorn doet dat in Almelo met een groep van acht vrijwilligers. „Waarvan het merendeel werkt”, zegt hij. En dat is voor veel speeltuinen een probleem. „Met activiteiten als bingo en de kinderclub stopten we jaren geleden. Ook met Halloween. Daar waren steeds minder mensen beschikbaar voor. Toen we in 1996 begonnen met Halloween hadden we al vijftig tot zestig kinderen die meededen aan *trick-or-treating*.

'Buitenspelen is essentieel voor de gezondheid'

Volgens de organisatie voor jeugdvoorzieningen Jantje Beton heeft het verdwijnen van speeltuinen directe invloed op het welzijn en de ontwikkeling van kinderen. 'Buitenspelen is essentieel voor de gezondheid en het geluk van kinderen', aldus de organisatie. 'Ook leggen kinderen met buitenspelen een stevige basis voor een leven lang plezier in bewegen. En kinderen gaan er letterlijk beter van in hun vel zitten. Op dit moment zijn er al 300.000 kinderen in Nederland die nooit buiten spelen. Het sluiten van speeltuinen zal ervoor zorgen dat dit aantal zelfs toeneemt. Jantje Beton vindt dat onacceptabel.'

◀ **Directeur Henja Bartelink van de Stichting Enschedese Speeltuinen in een van de speeltuinen in Enschede. Binnenkort achtient stuks. Herman Appeldoorn uit Almelo is er jaloers op, want daar is er nog slechts eentje.**

FOTO REINIER VAN VILLIGEN

We gingen bij buurtbewoners in de wijk langs met een pamflet achter het raam. Wij gaven door hoeveel kinderen langskwamen voor snoep. Het jaar erop waren er tweehonderd kinderen, ook uit andere wijken. Dat was goed voor de saamhorigheid.”

Voor Appeldoorn is het belangrijk dat de speeltuin openblijft en dat kinderen veilig kunnen spelen. Bij onbeheerde speelplekken hangen allerlei lieden rond. „Daar durf ik mijn kinderen niet te laten spelen”, zegt hij. Want de grootste waarde van een speeltuin blijft: onbezorgd spelen.